

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Sekcia rozpočtovej politiky
Štefanovičova 5
817 82 Bratislava 15

Vážený pán
Juraj Miškov
poslanec
Národná rada SR
Bratislava

Vaše číslo / zo dňa

Naše číslo

MF/22488/2012-411

Vybavuje / tel.

Šuláková/59582338

Bratislava

28. 9. 2012

Vec

Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na prijatie stanoviska Národnej rady Slovenskej republiky k navýšeniu prostriedkov v Európskom mechanizme pre stabilitu – stanovisko

V nadväznosti na Vašu žiadosť zo dňa 28. septembra 2012 o vypracovanie stanoviska k predloženému materiálu oznamujeme nasledovné pripomienky.

Predmetný materiál obsahuje návrh stanoviska Národnej rady Slovenskej republiky, ktorým si má podľa čl. 2 ods. 3 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie („návrh stanoviska NR SR“) NR SR vyhradiť rozhodovanie o súhlase s hlasovaním zástupcu Slovenskej republiky v Európskom mechanizme pre stabilitu („ESM“) o navýšení prostriedkov v ESM prostredníctvom súkromného sektora zapojením súkromného kapitálu tzv. pákovaním.

Tento návrh stanoviska NR SR sa nepriamo dotýka nedávneho nálezu nemeckého ústavného súdu a ich vzájomný vzťah je preto potrebné vysvetliť. Ratifikáciu ESM brzdilo konanie na Spolkovom ústavnom súde Nemeckej spolkovej republiky, ktoré podmienilo ratifikáciu vydaním rozsudku o súlade Zmluvy o ESM s právnym poriadkom Nemeckej spolkovej republiky. Dlho očakávaný rozsudok vyniesol súd 12. septembra 2012, pričom odobril ratifikáciu Zmluvy o ESM pod podmienkou, že bude prijaté presné a záväzné výkladové pravidlo k článku 8 odseku 5 Zmluvy o ESM, ktorý upravuje úroveň základného imania. Tento výklad má konkrétne zabezpečiť, aby nedošlo k svojvoľnému navýšeniu základného imania a teda aj záväzkov zmluvných strán Zmluvy o ESM, bez súhlasu národných parlamentov.

Európska komisia zvažovala viacero spôsobov úpravy deklarácie, ktorú mali pôvodne podpísať veľvyslanci zmluvných strán na rokovaní COREPER2, pre viaceré technické problémy však nakoniec deklaráciu schválilo 27. septembra 2012 Predsedníctvo Európskej únie, všetky zmluvné strany boli o tomto schválení informované verbálnou nótou, ktorú zaslal Generálny sekretariát Rady Európskej únie. Hneď po doručení verbálnej nóty o prijatí deklarácie Nemecko Zmluvu o ESM ratifikovalo.

Deklarácia obsahuje súhlas zmluvných strán Zmluvy o ESM, ktoré ju podpísali 2. februára 2012, na interpretácii článku 8 odseku 5 Zmluvy, a to takej, že záväzky všetkých členov ESM sú obmedzené a žiadne ustanovenie Zmluvy o ESM sa nemôže vykladať tak, že taký výklad by viedol k záväzkom vyšším než ich príslušný podiel uvedený v Zmluve o ESM, bez predošlého súhlasu príslušného zástupcu členského štátu a berúc ohľad na vnútroštátne procesy. Vnútroštátnymi procesmi sa myslí najmä parlamentná ratifikácia.

Verejné financie = Vaše peniaze

Telefón
5958 2338

Fax
5958 2358

E-mail
iveta.sulakova@mfsr.sk

Web stránka
www.finance.gov.sk

Návrh stanoviska NR SR, ktorým si NR SR chce vyhradiť rozhodovanie o súhlase s hlasovaním zástupcu Slovenskej republiky v ESM o navýšení prostriedkov v ESM prostredníctvom súkromného sektora zapojením súkromného kapitálu tzv. pákovaním, by znamenalo, že Slovenská republika by v konečnom dôsledku mohla ručiť za vyšší podiel v ESM aký jej teraz prináleží podľa Zmluvy o ESM.

Takýto záver by bol v rozpore s nálezom nemeckého ústavného súdu ako aj s následnou deklaráciou k výkladu Zmluvy o ESM, ktorá mala za cieľ zohľadniť závery nemeckého ústavného súdu záväzným spôsobom pre všetky členské štáty ESM bez potreby otvorenia Zmluvy o ESM.

Zapojením súkromného sektora do ESM nedôjde k navýšeniu prostriedkov SR zodpovedajúcim schválenému podielu SR v ESM, t. j. nad rámec 5,768 mld. eur. Navyše má ESM pevne stanovenú tzv. úverovú kapacitu ("lending capacity"), ktorá je daná na 500 mld. eur, čo rovnako limituje prípadné riziko strát jednotlivých štátov, pričom na zvýšenie tejto kapacity je potrebné jednomyseľné schválenie zo strany guvernérov ESM.

Nastavenie pákovania je však ešte stále otvorené na pracovnej, ale aj na politickej úrovni ESM. Zapojenie súkromného sektora do ESM však v každom prípade nesmie zmeniť základné princípy účasti členských štátov v ESM zakotvených v Zmluve o ESM.

Inak povedané, zapojenie súkromného sektora nemôže mať za následok to, že by ESM stratil status preferenčného veriteľa (vyššie postavenie by mal stále mať Medzinárodný menový fond) spomedzi všetkých verejných aj súkromných subjektov t. j. aj voči investorom, ktorí by vložili svoje prostriedky do ESM.

Na strane druhej, vláda SR uznáva, že zapojenie súkromného sektora do ESM prostredníctvom tzv. pákovania znamená určitý nový finančný nástroj, ktorý si chce ESM osvojiť, ktorý významne zmení úverovú štruktúru ESM a o ktorom by mala byť Národná rada SR jednoznačne informovaná. Vláda SR však nevidí dôvod viazať hlasovanie zástupcov SR v ESM k zapojeniu pákovania, pokiaľ pákovanie nebude znamenať vyššiu účasť Slovenskej republiky v ESM, resp. vyššie riziko splatenia akcií na vyzvanie (napr. v prípade, ak pákovanie bude nastavené spôsobom, že ESM, t. j. členské štáty budú mať expozíciu k rizikovejším dlhopisom dlžníckych štátov (Španielsko) a investori, zúčastňujúci sa pákovania, naopak budú mať nižšie riziko neplatenia (Portugalsko)) alebo pokiaľ akýmkoľvek spôsobom nezhorší postavenie Slovenskej republiky v ESM nad rámec princípov zakotvených v Zmluve o ESM. Konečný postoj vlády SR však závisí na finálnej podobe tzv. pákovania, ktoré je stále otvorené.

Zmena úverovej štruktúry prostredníctvom zavedenia pákovania by sa vykonala na základe článku 19 Zmluvy o ESM, podľa ktorého Rada guvernérov môže prehodnotiť zoznam nástrojov finančnej pomoci podľa článkov 14 až 18 a rozhodnúť o tom, že sa v ňom urobia zmeny. Pri hlasovaní o tomto predmete sa postupuje podľa článku 5 odsek 6 písm. j) Zmluvy o ESM, t. j. na prijatie sa vyžaduje vzájomná dohoda. Podľa článku 4 (3) Zmluvy o zriadení ESM platí, že zdržanie sa hlasovania nebráni prijatiu rozhodnutia na základe vzájomnej dohody. Uvedené možnosti rozhodovania NR SR (negatívny mandát alebo mandát zdržať sa hlasovania) by záviseli od aktuálneho zloženia NR SR, ktoré by vzhľadom na permanentný charakter ESM mohli v budúcnosti negatívne ovplyvniť rating ESM. Obidva spôsoby by si vyžadovali pravdepodobne zmenu zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky tak, aby sa zaistila včasnosť (schopnosť prijať rozhodnutie denne v rámci 24 hodín) a prísna dôvernosť rozhodovania v rámci orgánov ESM a aby tento mechanizmus napr. v prípade schvaľovania len prostredníctvom Výboru NR SR pre európske záležitosti dostatočne nahradzoval súhlas NR SR.

Radovan Majerský
generálny riaditeľ sekcie
rozpočtovej politiky

Verejné financie = Vaše peniaze

Telefón
5958 2338

Fax
5958 2358

E-mail
iveta.sulakova@mfsr.sk

Web stránka
www.finance.gov.sk